

ORIGINAL TEXTS OF TRANSLATIONS

<u>chapter</u>	<u>foot-note</u>	<u>original text</u>	<u>source</u>
Introduction	4	Die Fallstudie als Methode ist geeignet, die Tendenz der post-colonial und gender studies zu groben Verallgemeinerungen zu korrigieren und pauschalisierende Kategorien wie Mann und Frau, weiß und schwarz, Orient und Okzident, das Selbst und das Andere durch eine prinzipiell unendliche Vielfalt im Konkreten zu differenzieren.	Schmidt-Linsenhoff, <i>Ästhetik der Differenz</i> , p. 15.
	5	Die gegenwärtigen Diskussionen um eine Global Art History sind häufig von der Frage geleitet, ob und wie westliche Formen der Kunstgeschichtsschreibung globale Geltung beanspruchen können. Statt einem solchen generalisierenden Ansatz zur aktuellen Globalisierung der Kunstgeschichte zu folgen, scheint es zielführender, die Aufmerksamkeit von der unmittelbaren Gegenwart auf die Moderne der ersten Hälfte des 20. Jahrhunderts zu verschieben, um so die „Globalisierung“ der Kunst aus ihren Anfängen heraus zu verstehen.	Kravagna, <i>Transmoderne</i> , p. 35.
	56	In meinem Sprachgebrauch steht „postkolonial“ mehr für die kritischen Perspektiven auf ungleiche Beziehungen zwischen westlichen und nicht-westlichen, weißen und Schwarzen Modernismen, die an einem neuen Bild der Kunstgeschichte arbeiten...	Kravagna, <i>Transmoderne</i> , p. 27.
	57	Die Diskussionen um eine Global Art History sind trotz ihres universalen Anspruchs nach wie vor von einer Dichotomie westlicher und außereuropäischer Kunstgeschichten geprägt. Diese lässt sich nur überwinden, wenn man Austauschbeziehungen und Wechselwirkungen zwischen Modernitäten und Modernismen in verschiedenen Regionen der Welt unter Berücksichtigung ihrer kolonialen und postkolonialen Machtverhältnisse untersucht.	Kravagna, „Für eine postkoloniale Kunstgeschichte des Kontakts,“ p. 111.
	58	Es geht dabei um konkrete Kontakte und Allianzen zwischen Akteuren und Akteurinnen statt um Kategorien wie Einfluss und Rezeption.	Kravagna, „Für eine postkoloniale Kunstgeschichte des Kontakts,“ p. 111.

	59	Im Unterschied zum Internationalismus der westlichen Moderne überschreitet ihr [der frühen transkulturellen Moderne] Transnationalismus die geografischen, kulturellen und „rassischen“ Grenzen der kolonialen Weltordnung.	Kravagna, <i>Transmoderne</i> , p. 41.
Chapter 1	2	Anmerkungen zur Methode Das Malerische Religion und afrikanische Kunst Kubische Raumanschauung Maske und Verwandtes	Einstein, <i>Negerplastik</i> , 1915.
	74	Bei Befürwortern wie bei Gegnern erregte Irma Stern also dadurch Aufsehen, dass sie das Neueste aus Europa mitbrachte, dies aber nutzte für die Wiedergabe von Menschen, die bisher höchstens als Objekte ethnographischer Neugier gegolten hatten...	Below, "Afrika und Europa," p. 118.
	75	Dass Irma Stern sich in dieser Weise mit „Eingeborenen“ beschäftigte, war nur legitimisierbar durch das Interesse und die Erfolge in Europa.	Below, "Afrika und Europa," p. 118.
	118	Daar is patos en waardigheid in die leefwyse van mense wat in noue kontak met die elemente leef.	N.N., "Irma Stern. Deur Akademie Bekroon," p. 35.
	119	Hulle het eerbied vir die grond. [...] Hulle vertel nie leuens nie. By hierdie mense dring 'n mens deur tot iets wesensliks, iets essensiële.	N.N., "Irma Stern. Deur Akademie Bekroon," p. 35.
	120	... die leefwyse van eenvoudige mense – Kaapse Kleurlinge en Maleiers, inboorlinge van Afrika, die vissers van Spanje, Italië en Madeira.	N.N., "Irma Stern. Deur Akademie Bekroon," p. 35.
	127	Die vryheid in die drag van die Indiervrouens en die pragtige kleure van die saris teen die blouswart hare, is vir my ongelooflik mooi – daarom wil ek hulle skilder.	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."
	148	Tog dink ek dat dit juis dié eenvoud en beslistheid is wat die publiek oorbluf, in die tyd van verwarring waarin ons leef.	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."
	149	Ons lewe in 'n tyd van uitvindings en veranderings, wat alles gejaagdheid meebring; die kunstenaar voel dit as 'n warboel wat deur die mensdom self veroorsaak is. Hy voel daar is geen ander uitweg as om nogmaals self veroorsaak is. Hy voel is daar is geen ander uitweg as om nogmaals terug te gaan na die skepping en van nuuts af aan vir homself te begin deur sy werk te vereenvoudig. Dit is die reaksie op die warboel. Die kunstenaar verlang na rus en probeer om dit te vind deur terug na die natuur te gaan en so vrede in sy werk te bring.	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."

	153	Die skildery moet in die kunstenaar se binneste kom met bewustheid van kleure, figure en lyne. Ons noem dit geheue maar dit is meer as geheue: dit is die beeld wat lewe in die eie bewussyn...	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."
	155	As 'n mens tien jaar lank in Europa gewoon het, en elke jaar daarna vir 'n ander stad vertoef, dan het jy soveel wye kontakte dat jy byna voel of jy nie aan 'n bepaalde plek behoort nie. Waar 'n mens egter jou eerste lewensindrukke ontvang het, waar jy as kind met die intieme familiekring verkeer het, bly altyd weer dié besondere plekkie, jou kontrei.	Laubser, "Dit is mei kontrei."
Chapter 2	70	Gedurende die 1920's het die aard van blanke vrese ingrypend verander toe vrees vir verengelsing begin oorgaan het in 'n vrees vir rasse-integrasie en verswelging deur swart mense.	Du Bruyn & Wessels, "Vrees as Faktor," p. 81.
	71	... het vrees 'n politieke faktor geword wat stempatrone onder blanke kiesers vorentoe sou beïnvloed.	Du Bruyn & Wessels, "Vrees as Faktor," p. 82.
	89	... vrolikheid beoefen soos kinders.	Bouman, "Nuwe Kunststyl van Maggie Laubser."
	90	Ek wil nie ontken dat die voorliefde vir eksotiese onderwerpe by sommige Europese kunstenaars 'n trek van ontarding kan wees nie, maar in Suid-Afrika is so 'n voorliefde die natuurlikste en gesondste ding van die wêreld.	Bouman, "Nuwe Kunststyl van Maggie Laubser."
	91	Dit word dikwels verklaar dat die naturelle, van die skilder se oogpunt beskou, die enigste mense in Suid-Afrika is wat die moeite werd is om te skilder.	Van Rensburg, "Diepe Eenvoud Kenmerk En Haar Kuns."
	107	Uit sy werk spreek Europa, nie Suid-Afrika nie.	Bokhorst, "Vollbloed-ekspressionis."
	108	Hoekom praat die Afrikaner Preller nie van solderkamertjie nie en waarom word mens ook hier weer 'n Engelse "list of pictures" in die hand gedruk?	Bokhorst, "Vollbloed-ekspressionis."
	130	Ma oggi parecchi artisti guardano alla loro terra trovandovi grandi ricchezze di nuova linfa, che cercano di adoperare e di interpretare, ognuno seguendo il proprio carattere.	Paris, "Sala LII: Sud Africa," p. 216.
	143	Ons kry 'n beeld van al die aspekte van Afrika – die klam oerwoud van die middelste paneel; die skerp afgetekende berge, beklemtoon deur die sabelagtige rooi gestaltes; die brandende woestyn regs, leweloos en skroeiend, met sy reuse-palmbome. Hier is die stil stem van Afrika – ontsaglik en ongetem.	Wood, "Preller Se Magnum Opus," p. 22.

	175	Wanneer ons kunstenaars opreg is en getrou aan hulself, dan sal hul getrou wees aan hul volk en dan sal hul natuurlikerwys nasionale kuns voortbring.	Hendricks [sic], "Beskouing," p. 64.
Chapter 3	16	Haar vroulike aard laat nie toe dat daar 'n skrynende aanklag opstyg uit die portrette van minderbevoorregte individue nie. Die uitbeelding lyk meer na 'n vertroosting, asof die gevoelige hande van die kunstenaars so 'n kind gestreel en hom die rus gegee het om voor haar te sit.	Bouman, "Oor Boeke en Kuns."
	59	Die rol van die vrou in die geskiedenis van Suid-Afrika is in baie opsigte merkwaardig. In verhouding met die klein bevolking kan min ander lande aanspraak maak op dieselfde aantal kunstenaars.	Meintjes, Maggie Laubser, p. 42.
	115	Die Malerin Irma Stern, die bei Gurlitt eine große Ausstellung veranstaltet, ist Südafrikanerin. Sie hat noch europäische Schulung genossen, vielleicht bei Pechstein, an den sie manchmal erinnert. Aber die Form bekommt dadurch einen ganz anderen Charakter, dass für sie das Exotische nicht Wahl für bestimmte künstlerische Absichten, sondern Erlebnis, Kindheitserlebnis, ist. Schwarze fügen sich in ihre Bildform, ohne das schön Animalische ihrer Bewegung zu verlieren, das die Europäer niemals treffen, eher noch durch künstliche Naivität, die neue Konvention, in puppenhafte Unbeholfenheit versehen. Sie sind ihr überhaupt nicht nur Bildfigur, sondern Wesen besonderer Art, die zu ihrem vollen Menschenrecht kommen sollen, sogar zu ihrem Persönlichkeitsrecht. Und ebenso groß ist aus demselben Grund der Unterschied in der Farbe. Sie sieht Tönungen, wo der Europäer einen Ton sieht, sie sieht Harmonien, wo den Europäer die fremdartige Grellheit lockt. Kurz, die Form ist ganz erfüllt von Inhalt, scheint nur die richtige Folge dieses Inhalts zu sein. Wodurch alle Problematik, die vorgefasster Form anhafte, hier ausgeschlossen ist.	Stahl, "Zur Sache."
	122	Der französische Maler Paul Gauguin stammte von peruanischen Vorfahren ab: er hatte heißes Blut in seinen Adern...	Kalmer, "Die Malerin."

	123	Wenn von Technik bei ihr überhaupt gesprochen werden kann, wenn man an irgend welche Vorbilder erinnern will, von denen sie nicht gelernt haben kann, weil sie sie nicht gekannt hat, so darf man sagen, daß [...] die Aquarelle an Max Pechstein erinnern, der aber zu seiner Technik, seiner Manier auch erst in der Südsee gekommen ist, so daß auch hier nur vom Einfluß des Irma Stern umgebenden Milieus, aber nicht vom Einfluß eines Vorbilds gesprochen werden kann.	Kalmer, "Die Malerin."
	130	Die typisch expressionistische Sehnsucht nach den verlorenen Ursprüngen, nach einem einfachen, reinen Leben in kreatürlicher Unschuld, die Pechstein ihr eingepflanzt haben mag, ist aus ihren Oelbildern noch heute abzulesen.	H.K., "Expressionismus aus Südafrika."
	178	Ek het geleer om nie van voorwerpe de skilder nie, nie 'n model te hê nie, nie 'n vaste tegniek te hê nie. [...] Ek moet vry wees om te skilder [...] Geens mens kan volgens vasgestelde reëls skilder nie; dis 'n genot van die hart, 'n persoonlike ontwaking. [...] As 'n kunstenaar eerlik en opreg is teenoor homself, skilder hy soos hy voel [...] Dit is die verlange om eenvoudig te wees...	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."
	182	Die werk van Maggie Laubser is van gister, van vandag en van môre.	Miles, "Maggie Laubser."
	183	Indien daar een kunstenaar in hierdie land is wat as essensieel inheems beskryf kan word en wie se werk 'n positiewe weergawe van haar omgewing is, is dit Maggie Laubser. [...] Maggie Laubser is 'n Suid-Afrikaner wat uiting aan haar gevoelens oor Suid-Afrika gee op 'n wyse wat essensieel haar eie is...	Hendrikz, "Mense."
	186	Haar styl is van die grootste eenvoud, en openbaar 'n sobere kunsinsig, vry van alle sieklike sentimentaliteit.	N.N., "Kunsttentoonstelling te Bloemfontein."
	191	Maggie Laubser vertritt in ihrer Kunst die Aspirationen der Afrikaner [...] Sie ist dadurch eine ausgezeichnete Repräsentantin der Buren...	Von Moltke, "Zwei südafrikanische Expressionisten," p. 263.
	192	Maggie Laubser malt, wie sie ist: als aufrechte, sanfte, liebenswerte, reife Frau, die stark und einfach empfindet, was um sie herum vorgeht. [...] Im Gegensatz zu Maggie Laubser ist sie [I. Stern] eine Frau von großer Vitalität [...] Alle innere Intensität des Lebens drückt sie in Farben und großen bewegten Formen aus...	Von Moltke, "Zwei südafrikanische Expressionisten," p. 263–264.

	193	Zu dieser Gruppe [Künstler, die in Südafrika geboren wurden] gehören zwei Malerinnen, die wahre Kinder des Landes sind...	Von Moltke, "Zwei südafrikanische Expressionisten," p. 263.
	200	Somtyds het my vriende my in Europa gevra of ek nie verlang na die Suid-Afrikaanse son nie en elke keer was my antwoord nee – nee, nie na die Suid-Afrikaanse son nie, maar na die ruimtes van die Suid-Afrikaanse landskap! Hierdie liefde vir die ruimtes gee vir my 'n gevoel van vryheid en ongebondenheid. [...] Al hierdie wondere van die skepping maak my bewus van die eindeloosheid van alles.	Laubser, Dit is mei kontrei, p. 5.
	201	Iemand het my byvoorbeeld gevra: [...] "Waarom skilder u eende? Dit is alleen geskik vir 'n kinderkamer..." My antwoord was: "Dan sal ek altyd 'n kind wees. Omdat ek van eende hou, moet ek hulle skilder."	Laubser, "Waarom en Hoe Ek Skilder."
	211	Dit word beweer dat die gesamentlike stryd om selfbehoud van man en vrou gedurende die Groote Trek, baie bygedra het om die vrou van Suid-Afrika selfstandigheid te leer.	Meintjes, <i>Maggie Laubser</i> , p. 43.
	219	Haar lewensgeskiedenis lees soos dié van die een of ander Middeleeuse martelaar. Ondanks die mees bevooroordeelde, bittere en onnosele teenstand, het sy deurgeworstel tot die uiteindelijke erkenning van haar merkwaardige talent.	Malherbe, "Maggie Laubser."
	220	In Maggie Laubser mag die Afrikanderdom nog 'n kunstenaars vind wat hulle met onderskeiding in die buiteland kan verteenwoordig net [...] Dat dit deur 'n vrou vir ons gedoen mag word, sal geen toeval wees nie as ons die geskiedenis van ons volk nagaan. [...] en soos die Voortrekkervroue dikwels die voortou geneem het, beskaam sy ons deur haar onverskrokke koersvastheid.	Malherbe, "Maggie Laubser."
	222	Dit is dat daar nie 'n enkele goeie kunstenaars in Suid-Afrika is wat getroud is in die ware sin van die woord nie.	Meintjes, <i>Maggie Laubser</i> , p. 44.
	224	Maggie Laubser haar samestelling van landskap en figuur is van 'n besondere gehalte, so ook is haar kleureharmonie.	Enseel, "Tentoonstelling van skilderye."
	225	En die harmonie wat sy bereik, is 'n individuele besit...	Bouman, "Nuwe Kunsstyl."
	228	... 'n groot emosionele ondervinding. Hierdie skielike ontwaking wat miskien beter as "invoeling" beskryf kan word, is juis wat die werk van hierdie kunstenaar sulke groot en suiwere kuns maak.	De Bruyn, "Maggie Laubser."

	229	Haar werk het meer as oppervlakkige verwantskap met Maggie Laubser.	Meintjes, <i>Maggie Laubser</i> , p. 43.
	231	Soos Maggie Laubser keer sy haar met die grootste meegevoel tot die arbeiders en beeld hulle op aangrypende wyse uit.	Meintjes, <i>Maggie Laubser</i> , p. 43.
	237	... das jugendliche Talent setzt sich gegen Schwierigkeiten durch, die seiner Berufswahl oft von der engsten Umgebung bereitet werden	Kris & Kurz, <i>Legende vom Künstler</i> , p. 56.
	249	Maar ondanks hierdie inhibisielose uitdrukking en eenvoud is daar niks naiefs of primitiefs in mej. Laubser se werk nie.	Malherbe, "Maggie Laubser."
	252	... haar werk is net so eg, so skoon, so lewensragtig en so taai soos die doringbome wat in ons vlaktes staan.	Hendrikz, "Mense."
	255	Ek het op 'n plaas gewoon en altyd maar met die natuur saam gewees [...] Alles wat ek weet en ken het die plaas vir my geleer ... en nie oorsese studie nie!	Miles, "Maggie Laubser."
	258	Op 'n rustige plasie naby Kaapstad het mej. Loubser in die laaste jare gearbei, en soos die ware kunstenaars wat sy is, het sy nie elders haar inspirasie gesoek nie, maar die onmiddellike lewe in haar met verf en kwas op die doek gebring.	N.N., "Die Eerste Afrikaanse Vroue-Skilder."
Chapter 4	40	... en hierdeur bereik sy 'n geweldige eenvoud en bring sy ons 'n wêreld wat ontdoen is van die oppervlakkigheid van ons kunsmatige beskawing.	Hillhouse, "'n vreemde profet."
	43	... in haar skilderye geheelgetal beheer deur haar onmiddellike behoefte om uitdrukking te gee aan emosionele spanning.	Hillhouse, "'n vreemde profet."
	44	Kortom dus, albei die vroue-kunstenaars het ons wêreld gebied waarvoor 'n mens die sleutel van gevoeligheid, verbeelding en begrip nodig het. Mr. Tretchikoff se wêreld het geen sleutel nodig nie.	Hillhouse, "'n vreemde profet."
	76	Van harte hoop ek dat u edelagbare u nie deur die vulkaniese uitbarstings van die heer Meyerowitz en Konya + ander sal laat beïnvloed. Bogenoemde heer is vir 'n Suiwere Afrikaanse Kuns een groot gevaar, daar hulle Bolsjewistiese idee is toegedaan en die kleurling bo ons stel aangaande kuns, en dit sou is ramp veer as ons deur sulke uitlanders moer gedikteer skryf word wat Afrikaanse kuns is. En daar kuns die spontane en hoogste uiting is van ons volk wat van Dietse oorsprong is, is dit noodsaaklik dat ons as Afrikaanse volk sorg moet dra, en waak, dat goi uitheemse invloede in ons kuns inkrui nie.	Pierneef, letter to Malan, 10 February 1932.

	95	... ek hoop van harte dat u nog deur ons hele land bekend sal word en die waardering sal geniet wat u toekom.	Du Toit, letter to Laubser, 20 November 1930.
	110	In de Burger las ik 'n stukje van 'n correspondent die vreesde dat je te veel onder vreemde invloeden was geraakt. "Die Burger" het selfs al gevrees dat jy die Afrikaanse karakter in jou werk son verloor.	Bouman, letter to Pierneef, 10 May 1926. Bouman, letter to Pierneef, 6 July 1927.
	140	Hier aan die Kaap geld dit veral Bernard Lewis en Melvin Simmers. "Positief" verheerlik hulle by voorkeur die bloedlose, kleurlose prentjies, wat nie kan verouder nie, omdat dit lewensloos gebore is. [...] Negatief probeer hulle om kunstenaars sleg te maak wie se werk heeltemal bokant hul vuurmaakplek lê.	Bouman, "Die Kunstenaarskap."